

Oversikt forslag til tiltak faggruppe friluftsliv og ferdsel

Tematisk oppstilling av tiltak:

Tiltak:	Ansvarlig:	Berørt:	Innhold/vilkår:	Kommentar:	Prioritet:	Kvalitetsnorm
Tema 1 Informasjon						
Informasjon	Forvaltningsmyndigheter, villreinsenter, SNO, DNT	Besøkende, og de som planlegger besøk, til Hardangervidda.	Mer, bedre og målretta informasjon om villrein og sårbarhet, og plikten til å ta hensyn. Skilt på strategiske steder og turisthyttene som infoknutepunkt. Informasjon i ulike kanaler og målretta til aktuelle brukergrupper for å styre/kanalisere ferdsel/aktivitet i tid/rom til mindre sårbare deler av HDV.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Tema 2 Tiltak som gjelder forvaltningsorganene						

Styrke forvaltningen av HDV nasjonalpark og Statens naturoppsyn (SNO)	Miljødirektoratet og KLD som ansvarlige myndigheter for verneområdeforvaltning og SNO	Vernemyndighet og Statens naturoppsyn	Økt bemanning både hos SNO og de tre aktuelle Statsforvalterne (SF)/tilsynsutvalg (TU) for å sikre en bedre forvaltning og overvåking av det nasjonale villreinområdet, nasjonalparken og landskapsvernområdene. Økt kapasitet også for å håndtere informasjonsbehov knyttet til ev adaptiv forvaltning, m.m.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Tiltak:	Ansvarlig:	Berørt:	Innhold/vilkår:	Kommentar:	Prioritet:	Kvalitetsnorm
Tema 3 Tiltak som gjelder drift/bruk av turisthytter (private og DNT):						
Fastere, felles rammer på åpningstider på turisthytter. Bevare høysesongene, men redusere lavsesongene.	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan. Eiere av turisthytter.	Alle turisthytter, både private og de som er eid av turistforeninger, både betjente og selvbetjente.	Justere åpningstidene, fortrinnsvis i lavsesongen, på turisthyttene på HDV, for å redusere ferdselen i kritiske perioder. Åpningstider må samordnes med hverandre og med annen ferdsel.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Flytte/legge ned Torehytta og Hadlaskar med tilhørende stisystem	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan.	Fotturister og skigåere mellom Litlos og Sandhaug (de som planlegger ut fra ut.no ol. kanaler)	Flytte Hadlaskard og Torehytta med tilhørende stisystem for å tilrettelegge for kalving i områder i nord-vest. Opprette en ny sti			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).

			mellom Stavali og Tyssevassbu i vest.			
Endret åpningstid og ev drift av Lågaros	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan. Eiere av turisthytta.	Fotturister og skigåere som benytter Lågaros. Turistforeningene med sitt rutenett som blir berørt.	Utsette åpningen av Lågaros til siste helga i juni og eventuelt endre Lågaros fra selvbetjent til ubetjent (hytte uten mat/proviant).			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).

Tiltak:	Ansvarlig:	Berørt:	Innhold/vilkår:	Kommentar:	Prioritet:	Kvalitetsnorm
Tema 4 Tiltak som gjelder stier og løyper:						
Regulere /legge ned stien/løypa mellom Litlos og Sandhaug	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan. Turistforeningene.	Fotturister og skigåere mellom Litlos og Sandhaug (de som planlegger ut fra ut.no ol. kanaler). Litlos og Sandhaug turist-hytter. Turistforeningene.	Regulere/forby ferdselen på stien/løypa mellom Litlos og Sandhaug i kritiske perioder. Hensikten er å redusere ferdselen i et område der det er mye og ulike former for ferdsel. Alternativt legge ned hele stien/løypa.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Fjerne parallelle stier	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan. Turistforeningene.	Fotturister, skigåere, turistforeninger og private hytteeiere	Vurdere stier sørvest for Gjuvsjøen; legge sti Lågaros-Rauhelleren sammen med slepa; vurdere parallelle stier ved Tinnhøveien som forbi Nybu, Dyranut – Krækkja, Nybu – Bjoreidalshytta Stigstuvdalen (nordmannsslepa), Nybu/Bjoreidalshytta – Sandhaug.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Tidsavgrensning kvisting av løyper	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan, kommuner som motorferdselsmyndighet.	Skigåere, turistforeninger og private hytteeiere	Kvisting av skitraseer – ikke søknadspliktig i verneforskriften for nasjonalparken og derfor ikke hjemmel til å regulere tidspunkt (men trenger motorferdselsløype for kvisting). Tiltak kan likevel være å			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).

			tidsavgrensning og innhente kvist etter sesong. Som følge av økt ferdsel tidlig på vinteren på vidda, bør merking/stikking kunne skje for enkelte løyper tidligere slik at eksisterende og forventet økt ferdsel kan kanaliseres.			
Tiltak:	Ansvarlig:	Berørt:	Innhold/vilkår:	Kommentar:	Prioritet:	Kvalitetsnorm
Begrense ferdselen i enkelte deler av villreinområdet i perioder	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan.	Besøkende til Hardangervidda som blir berørt av ferdselsrestriksjoner	Å Begrense ferdselen i enkelte deler av villreinområdet i perioder kan være aktuelt for å beskytte reinen i spesielt sårbare perioder på deler av vidda.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Finne og markedsføre bærekraftige ruter for langturer (HDV på langs)	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan. Turistforeningene.	Besøkende. Turisthytter og bedrifter som omfattes av anbefalte ruter.	Begrense /finne alternative ruter for langturer. Eks på populære langturer er Finse-Haukeli og Finse-Kalhovd. Både forsvaret og en del kommersielle aktører arrangerer slike langturer. I tillegg gjennomføres langturer i privat regi.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).

Tiltak:	Ansvarlig:	Berørt:	Innhold/vilkår:	Kommentar:	Prioritet:	Kvalitetsnorm
Redusere dagsturismen fra Mogen til Gjuvsjøen og fra Mogen og østover mot Stordalsbu	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan. Eiere av Mogen turisthytte.	Besøkende til Mogen turisthytte, og selve turisthytta	Redusere dagsturismen fra Mogen til Gjuvsjøen og fra Mogen og østover mot Stordalsbu gjennom informasjon og tilrettelegging av alternative dagsturer.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Tema 5 Regulering av ulike ferdselsformer						
Redusere omfanget av/forby kiting		Kitere	Restriksjoner (arealsonering) for kiting, eventuelt innføre kiteforbud innenfor villreinområdet og heller ha unntak for utvalgte områder. Det er særlig områdene sør for Rv 7, langs Fv 2814 mellom Småroi og Imingen og langs E 134 over Haukelifjell som brukes til kiting og hvor det er konflikt med villreinen. Det foregår også kiting ifb. med langturer.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Redusere/kanalisere/forby hundekjøring/hundespann	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan.	Hundekjørere	Redusere/kanalisere/forby hundekjøring/hundespann. Hundespann følger stort sett stikkaløyper og motorferdselstraseer. En effektiv måte å styre ferdselen på kan være å etablere attraktive ruter å kjøre.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).

<p>Reduserer omfanget av/forby padling på Kvenna-vassdraget</p>	<p>Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan.</p>		<p>Redusere/hindre padling på Kvennavasstraget gjennom ulike tiltak. Hele spekteret, fra informasjon, kanalisering til utvalgte teltplasser og til ferdselsforbud er aktuelt. Dette er en relativt ny aktivitet som er i sterk vekst og derfor er det viktig å iverksette tiltak raskt. Viktig for målområde 1 og må sees i sammenheng med andre tiltak der.</p>		<p>Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).</p>
<p>Redusere/kanalisere/forby sykling</p>	<p>Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan.</p>	<p>Syklister</p>	<p>Bomme veien mellom Kalhovd og Synken for sykkel (og bil) Fra Tinnhølen er det flere innfallsporter, og det er lov å sykle på de godkjente traktorslepene på HDV, også i verneområdet. Elsykel er ikke tillatt, men det skal vurderes om det kan åpnes for. Dette er et viktig tema å se i sammenheng med eventuelle reguleringer av tilkomst med bil på anleggsveiene. Standarden på slepa er nok også avgjørende for volumet sykling på disse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bør/kan sykling generelt forbys på de veiene som reguleres for bil? - Hva med traktorslepene? Kan man for eksempel forby å ta med sykkel videre, ved for eksempel å tilrettelegge for å stoppe og parkere sykkel på faste punkt jamfør dette? - Eller er det bedre å tenke mer kraftfulle 	<p>Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).</p>

				<p>og helhetlige tiltak, med for eksempel forbud mot sykling generelt?</p> <p>- Det er for eksempel ulikt volum motorferdsel langs de ulike traktorslepene, som gjør at et økt volum sykling ikke er ønskelig. I noen områder er kanskje motorferdselen relativt stor, og der er kanskje ikke heller et visst volum sykler noe stort problem. En nyansering vil trolig måtte medføre grundige vurderinger av potensiale for aktiviteten i det enkelte området.</p>		
--	--	--	--	--	--	--

Regulere (fritids)fisket i problematiske områder	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan. Rettighetshavere (fjellstyrene og HG).	Fritidsfiskere i områder som blir omfattet av regulering	Regulere (fritids)fisket i problematiske områder. Områder som har vært nevnt som mulig problematiske er sør for Besso/Sandhaug, Gjuvsjøen, nord for Mogen og Geitvassdalen.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Redusere/kanalisere/forby telting	Vernemyndighet, Hardangerviddarådet som ansvarlig for sti- og løypeplan.	Teltene i områder som blir omfattet av regulering	Redusere/kanalisere/forby telting i tid/rom i områder der slik aktivitet forstyrr villreinen. Unngå telting utenom stier og løyper i sårbare områder.			Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).